

MÄRKMEID OLEMATUSEST

Olematute Bändide festivalist

Tartu Sadamateatris

ERKKI LUUK

Olematute Bändide festival – soovitatavalt 0-i, mitte 0-ga – on perioodiliselt Tartus toimuv kummalise muusika üritus. Festival alles otsib oma käekirja. Kui üle-eelmisel festivalil esinesid kohalikud noored ja/või väga maa-alused artistid, siis näiteks eelmine oli pühendatud noortele naisvokaaliga elektrobändidele. Võib-olla on „käekiri“ taotluslikult Olematu. Võib-olla on see aga nii k0narlik ja etteaimamatu, et üllatab ka tegijaid, mitte ainult publikut. Võib-olla aga muututakse tulevikus stiilipuhtaks elektrofestivaliks. Võimalusi on ilmselt teisigi, ei tahaks neid siinkohal ette rutates ammendada.

Seda seni umbmääraselt elektrole ja antistiilile pühendatud festivali teevad kaks meest, Kiwa ja Vabrik. Üle-eelmise OBFi peaesinejad olid Ants Laidam ja Erkki Hüva, seekord kolm külalist kaugemalt: „Dirty Princess“ Hispaaniast, Gene Serene Saksa- ja Inglismaalt ning „LaLaLa“ Prantsusmaalt. Mõtteline kurv Hüva kõhiva ja ragiseva kitarrisaatel tagasihoidlikult oma laule esitavast Laidamist „Dirty Princessi“ kandilise fetiši-*show'*ni näib kujuteldamatult järsk, eriti kui arvestada, et viimast saatis samavõrra kandiline *industrial*. Siiski on festival truuks jäänud ideele kutsuda kohale enamasti fookusest välja jäävaid

artiste. Programmiliselt võib see isegi olla OBFi kiiduväärseim külg. Pole põhjust kahelda, et Laidami ja Hüva koht oleks muusika- ja kultuuriauhindade parnassose kulla- ja karrasäras. See, et tegelikkus on teistsugune, tõestab ainult tegelikkuse ebaõiglust. Sama mõttetu on tuua Eestisse „kindla peale“ minevaid mahakäinud staare, kui maailm on täis uut, paljuski tunnustamata suurepärasemat muusikat.

Kõik seekordse OBFi külalisesinejad olid mulle tundmatud (lisaks neile astus üles veel Eesti bänd „Baby Universal“ koosseisus Hannele, Kiwa ja Vabrik). Kolm külalisesinejat platseerusid muusikaliselt ühtviisi kuhugi elektro, *electro-clash'* ja *industrial'* kanti. Kui professionaalsuses oli erinevusi ka seekord – koostaksin siin rea, alustades kõige profimast: Gene Serene, „Dirty Princess“ ja „LaLaLa“ –, siis eelmise kodukootud OBF-iga võrreldes oli vahe muidugi veel suurem. Mõistagi kohalike kahjuks, kuigi näiteks Hüva ja ilmselt ka Laidam ehitavadki oma stiili üles autopoieetiliselt kobadusele, ja on selles vallas superprofid.

Järgnevalt lühiülevaade külalisesinejatest. Gene Serene on ideaalne klubiartist, *punk-r'n'b-MC*, kes publiku peos hoidmiseks ei teinud (ega peagi tegema)

Tarmo Taloiku foto

„LaLaLa” lava-show on taotluslikult kunstlik, lapsik ja naiivsuseni lihtne.

õieti muud, kui mikrofoni lobisema. Ka tema muusikaline taust, mis küll kahjuks tuli plaadilt, oli vaieldamatult parim. Harva on *electroclash*'i juurtega muusika nii agressiivne, samas küllalt õhuline ja keerukas. Märksa tavalisem on selles valdkonnas teatav kodukootud lihtsus, mida demonstreeris „LaLaLa“, kuid nemadki olid liigutavalt head – kui mõelda sellele, et üks tuntumaid (ja nendega sarnasemaid) *electroclash-outfit*'e Client ei ole neist parem mitte muusikaliselt, vaid peamiselt oma lauluoskuse poolest. Kuid kui mõelda selle stiili vaieldamatule tipule Miss Kittinile, kelle kaubamärk on ülbe ja tuima näoga retsiteerimine, siis polegi *electroclash* mõeldud oma lauluoskuse näitamiseks. Parema laulmise puhul läheksid need lood, mis muusikaliselt niigi efektkoorma all ägavad, tarbetult keeruliseks. Muusikas üldse (ja võib-olla tantsumuusikas eriti) on teatav optimaalne vastuvõtu tase, mille poole püüelda. Tehnitsistlikult käigupõhistes nüüdisaegsetes elektroonilise tantsumuusika stiilides (*techno*, elektro, *electroclash*) mõjuks vokaalharmonia pigem pühaduserüvetusena, Mootori reostamisena.

Esinemises olid erinevused märksa suuremad kui muusikas. Kolm laias laastus sama žanri (tantsulise elektro vms) bändi andsid igaüks väga erineva *show*. „LaLaLa“ – taotluslikult kunstlik, abitult lapsik, naiivsusest lihtne ja monotoonse (papist) imagoga. Gene Serene – isegi rohkem näitleja kui laulja (see pole tema täiesti piisavate vokaalsete oskuste kriitika), hoolimatu ja joviaalse, seksika ja pahelise imagoga „üleelusuuruses“ staar. „Dirty Princess“ – oleks pidanud olema programmiliselt seksikas (kvaasi-fetišistlik) ja provokatiivne, tegelikult näitas pigem puhast koreograafiat ja sporti, edukalt sellegipoolest.

Ma tõesti ei tea, millele viitab see, et kui üle-eelmine OBF oli n-ö seinast seinä üritus, täis kõige võimatuid erinevu-

si, siis seekordne, vastupidi, väga teemaatiline: naised, *underground*, tantsuline elektro. Päris tore oleks kogeda festivalil ka edaspidi mingit programmilisust, kuid loomulikult hoopis uutal alustel. Nüüdisaegne elektrooniline muusika võimaldaks koostada kõige erinevamaid, idiosünkraatilisemaid, jalustrabavamaid „kuraatoriprojekte“, mille peale tavakuulaja eluilmast ei tule. Mõistagi on festivalil senisel kujul ka oma piirangud, neist tunduvalt ilmselt tantsitavus ja elektroonika. Ideaalis peaks programmilisus suutma neid piire ületada. See muidugi ei tähenda, nagu ei võiks neil nähtustel OBFi kavas olla oma kindel koht, et need ei võiks saada festivali kaubamärgiks, eriti kuna nad seda juba niigi on, sest esinejatevahelise aja täidab vastav muusika DJ-deks moondunud korraldajate esituses.

Üle-eelmise OBFi suur voorus oli sisuline vaheldusrikkus, mistõttu esituste kõikumine eriti ei häirinudki, pigem püsis huvi, millega järgmisena lagedale tullakse. Seekord olid nii tase kui ka sisu ühtlased, tummised ja arvestatavad. Kui miski võiks tunduda häiriv, siis vaid teatav ühetaolisus.

Saatsin mõned küsimused seekordsetele külalisesinejatele, kõigile kolmele koos ühesugust.

Kirjeldage oma muusikat.

Gene Serene: *Future revolution pop.*

„Dirty Princess“: Me oleme diskopunk. See on ilma erilise meloodiata mürrikas elektrooniline tantsumuusika. Laulusõnad on põhiliselt hispaania keeles, kuid universaalses rütmilises stiilis.

„LaLaLa“: Meie muusika on elektrooniline ja karaoke vaimu sulam. Meile antakse lood ja me kirjutame neile tekstid: nostalgilised, romantilised, kuid mitte väga tõsised, me mängime erinevate kuvanditega. Meie kontsert on viis lõbut-

seda koos video ja väikeste tantsudega, mille igaüks võib kergesti ära õppida. Me mängime kenade tüdrukute rolli! Meie maailm üritab olla roosa, kuigi me arvame, et see päriselt ei õnnestu.

Kas tunnete end seotuna mingi (muusikalise) kogukonnaga?

G. S.: Vaba globaalse ühiskonnaga.

D. P.: Uute Hispaania bändidega.

L. L. L.: Mitte eriti, kuid kuulame palju elektroonilist muusikat. Meil pole vaja end kellegagi seostada, me oleme uni-kaalsed!

Teie lemmikartistid?

G. S.: „Cardiacs“, Missy Q, Jeff Buckley.

D. P.: „Depeche Mode“, „Nitzer Ebb“, „Cabaret Voltaire“.

L. L. L.: Imetleme paljusid: Bertrand Burgalat, Ellen Allien, „Vive la Fête“, „Ladytron“... Ülejäänud kunstiteoste kohta ei saa me nimekirja koostada, sest meie maitse on erinev. [Bändis on kolm liiget. – E. L.]

Nimetage saavutusi, mille üle te erilist uhkust tunnete.

G. S.: Ellujäämine, minu hing ja muusika.

D. P.: Konstantsus. Me ei ole „mõistlikult vasturääkivad“.

Miski, mida ise öelda tahaksite?

G. S.: Inimesed, olge uhked ja kindlad, sest tulevik on meie kätes. Nagu keegi ütles: „Olge muutus, mida te maailmas näha tahate.“

D. P.: Dirty Princess on mõeldud ühekordseks tarvitamiseks, mitte-taaskäideldav.

L. L. L.: Mängime lõbu pärast. Loodame, et inimesed saavad meiega ühele lainele. Otsime fänne, kes jagaksid meile punaseid roose ja suudlusi. Oleme otsustanud laulda ja mängida, sest soovime olla armastatud!